

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.21.2023.DDud

z dnia 8 marca 2023 r.

Rada Gminy Niegosławice

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLVII.304.2023 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na Sołtysa wsi Nowa Jabłona, w całości.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 stycznia 2023 r. Rady Gminy Niegosławice podjęła uchwałę w sprawie rozpatrzenia skargi na Sołtysa wsi Nowa Jabłona.

W podstawie prawnej badanej uchwały wskazano na: „art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 237 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.)”.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 8 lutego 2023 r.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdził, że w trakcie rozpatrywania skargi doszło do istotnego naruszenia prawa, tj. 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, 1855 i 2185; dalej jako: „k.p.a.”). Stosownie do ww. przepisu: zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239. Przenosząc tę regulację prawną na grunt niniejszej sprawy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmujący uchwałę w sprawie rozpatrzenia skargi, ma obowiązek sporządzenia jej uzasadnienia. W przypadku uznania przez radę gminy skargi za bezzasadną uchwała rady powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, z którego będzie wynikało, dlaczego skarga została załatwiona w sposób odmowny. Badana uchwała zawiera jedynie lakoniczne uzasadnienie: „W dniu 30 grudnia 2022 r. mieszkanka sołectwa Nowa Jabłona złożyła skargę na sołtysa wsi Nowa Jabłona w sprawie poświadczenia nieprawdy przez sołtysa przy wypełnianiu wniosku o wynajęcie sali wiejskiej. Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji zwołała posiedzenie na dzień 05 stycznia 2023 r., na którym to komisja zapoznała się z przedmiotową skargą. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy w Niegosławicach po zapoznaniu się z treścią skargi oraz po wysłuchaniu wyjaśnień sołtysa nie

dopatrzyła się w jego postępowaniu naruszenia obowiązków, które mogłyby skutkować uwzględnieniem skargi, stąd też uznała skargę za bezzasadną”. Na marginesie należy odnotować, że organ nadzoru zwrócił się do Rady Gminy Niegosławice z prośbą o przesłanie przekazanego skarżącej zawiadomienia o odmownym załatwieniu skargi (pismo z dnia 14 lutego 2023 r., NK-I.4131.21.2023.DDud). W odpowiedzi na nie (pismo z dnia 17 lutego 2023 r., ROR.OiRG.1511.01.2023) Przewodniczący Rady Gminy przekazał pismo do skarżącej, z którego wynika, że przekazano do niej wyłącznie badaną uchwałę, bez dodatkowych wyjaśnień.

Podkreślić należy, że w polskim systemie prawnym brak jest przepisu wskazującego organ właściwy do rozpoznawania skarg na działalność jednostek pomocniczych gminy (sołectw, dzielnic, osiedli itp.) i ich organów (sołtysa, rady dzielnicy, zarządu osiedla itp.). Wolą ustawodawcy kwestia ta winna zostać uregulowana w statucie jednostki pomocniczej – art. 35 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40). Zgodnie z tą regulacją statut jednostki pomocniczej określa w szczególności zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej. W § 37 ust. 1 uchwały nr XXXVI.198.2017 Rady Gminy Niegosławice z dnia 30 października 2017 r. w sprawie Statutu Sołectwa Nowa Jabłona (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r. poz. 2370, Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2018 r. poz. 2909) Rada przyjęła, że rozpatrywanie skarg na działalność Sołtysa należy do kompetencji Rady Gminy. Tym samym, uznać należy, że Rada Gminy Niegosławice była upoważniona do rozpatrzenia skargi na działania Sołtysa wsi Nowa Jabłona oraz podjęcia badanej uchwały.

W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Niegosławice naruszyła w sposób istotny dyspozycję art. 238 § 1 k.p.a. Przywołany wyżej przepis nakłada na organ rozpatrujący skargę obowiązek faktycznego i prawnego uzasadnienia zawiadomienia o odmownym załatwieniu skargi. Zgodnie z art. 170 ust. 1 Konstytucji RP działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.

Organ nadzoru przypomina, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmujący uchwałę w sprawie uznania skargi za bezzasadną ma obowiązek sporządzenia jej uzasadnienia, gdyż takie uzasadnienie warunkuje kontrolę legalności sprawowaną przez organ nadzoru, a w szczególności, pozwala ocenić czy została ona podjęta po rozważeniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonaniu jego właściwej oceny (tak: Wojewoda Podlaski w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 21 stycznia 2008 r., znak NK.II.BG.0911-7/08). Rada Gminy Niegosławice w badanej uchwale powinna zawrzeć uzasadnienie dotyczące niezasadności skargi. Uzasadnienie powinno wskazać przepisy prawa, w których stanowisko rady znajduje oparcie, wyjaśnić ich sens w tym wypływające z nich dyrektywy (nakazy i zakazy) oraz przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne istotne w sprawie oraz wnioski, które doprowadziło radę do nieuwzględnienia skargi. Należy również podkreślić, że stanowisko Komisji Skarg, Wniosków i Petycji nie jest dla rady gminy wiążące i ma charakter pomocniczy. Jeżeli rada gminy uznaje dane stanowisko za własne, powinno to jednoznacznie wynikać z uzasadnienia uchwały z jednoczesnym przytoczeniem tego stanowiska. Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że z samego wskazania, że Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przeanalizowała treść skargi nie wynika, dlaczego w ocenie Rady Gminy Niegosławice skarga była w jej ocenie niezasadna.

Wobec powyższego, należało orzec jak na wstępie.

Na marginesie organ nadzoru przypomina o obowiązkach wynikających z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.), zgodnie z którym instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli